"АРКУС" АД

Финансови отчети
За годината, приключваща на 31 .12. 2019 година

Финансовите отчети за одобрени от Съвета на директорите на "АРКУС" АД на 27.02.2020 г.

Изпълнителен Директор
Инж. Б. Банков

Зам. Изп. Директор
по икономика и финанси
И съставител
М.Станева

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
"АРКУС " АД , гр. Лясковец ЕИК 129007079
към 31.12.2019 г.

Актив			Пасив		
Раздели, групи, статии	Сума (хил.лева)		Раздели, групи, статии	Сума (хил.лева)	
	Текуща година	Предходна година		Текуща година	Предходна година
а	1	2	а	1	2
А. Записан, но невнесен капитал			**А. Собствен капитал**		
Б. Нетекущи (дълготрайни) активи			**I. Записан капитал**	**45692**	**29700**
I. Нематериални активи					
1. Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	6	12	**II. Резерв от последващи оценки**		
Общо за група I:	6	12	**III. Резерви**		
II. Дълготрайни материални активи			1. Законови резерви	6341	3858
1. Земи и сгради , в.т.ч.	2969	3308	2. Други резерви	323	323
земи	869	1041	***Общо за група III:***	***6664***	***4181***
сгради и конструкции	2100	2267	**IV. Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:**		
2.Машини , производствено оборудване и апаратура	3393	2922	неразпределена печалба	403	403
3. Съоръжения и други	2647	2969	***Общо за група IV:***	***403***	***403***
4. Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	253	461	**V. Текуща печалба (загуба)**	**7 735**	**21 358**
Общо за група II:	**9262**	**9660**	**Общо за раздел А:**	**60 494**	**55 642**
III.Дългосрочни финансови активи			**Б. Провизии и сходни задължения**		
1. Акции и дялове в предприятия от групата	**1742**	**1742**	1. Провизии за пенсии и други подобни задължения	215	215
2.Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия	**1472**	**2**	**Общо за раздел Б:**	**215**	**215**
Общо за група III	**3214**	**1744**	**В. Задължения**		
V. Отсрочени данъци	**705**	**761**	1. Задължения към финансови предприятия в т.ч.	24330	9365
Общо за раздел Б:	**13187**	**12177**	до 1 година	7111	7147
В. Текущи (краткотрайни) активи			над 1 година	17219	2218
I.Материални запаси			2. Получени аванси, в т.ч.	4288	28967
1. Суровини и материали	37545	38792	до 1 година	3325	28967
2. Незавършено производство	26892	10848	над 1 година	963	
3. Продукция и стоки, в т.ч.	9850	18996	3. Задължения към доставчици, в т.ч.	12301	12570
продукция	9470	18661	до 1 година	12301	12570
стоки	380	335	4. Задължения към предприятията от групата, в.ч.	5355	2191
Общо за група I:	***74287***	***68636***	до 1 година	5355	2191
II. Вземания			5.Други задължения , в.т.ч.	3952	5529
1. Вземания от клиенти и доставчици	7553	16034	до 1 година	3790	5361
в т.ч. над 1 година	2388	9411	над 1 година	162	168
2. Вземания от предприятията от групата	2122	2366	- към персонала, в т.ч.:	2292	2767
в т.ч. над 1 година		3	- до 1 година	2292	2767
4. Други вземания	6307	3151	- осигурителни задължения, в т.ч.:	944	1116
Общо за група II:	***15982***	***21551***	- до 1 година	944	1116
III. Парични средства, в т.ч.:			- данъчни задължения	428	1435
- в брой	9	11	- до 1 година	427	1435
- безсрочни сметки (депозити)	6545	11927	**Общо за раздел В, в т.ч.:**	**50226**	**58622**
- блокирани парични средства	287		до 1 година	31882	56236
Общо за група III:	***6841***	***11938***	над 1 година	18344	2386
Общо за раздел В:	**97110**	**102125**			
Г. Разходи за бъдещи периоди	**638**	**177**			
СУМА НА АКТИВА	**110935**	**114479**	**СУМА НА ПАСИВА**	**110935**	**114479**

Дата на съставяне :20.02.2020 **Съставител:** (М.Станева) **Изп. Директор :** (инж. Б.Банков)

ОТЧЕТ
за собствения капитал
на "АРКУС" АД , гр. Лясковец ЕИК 129007079
към 31.12.2019 г.

(Хил.лв)

Показатели	Записан капитал	Премии от емисии	Резерв от последващи оценки	Резерви				Финансов резултат от минали години		Текуща печалба/ загуба	Общо собствен капитал
				Законови	Резерв, свързан с изкупени собствени акции	Резерв, съгласно учредителен акт	Други резерви	Неразпре-делена печалба	Непокрита загуба		
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Салдо в началото на отчетния период	29 700			3 858			323	403		21 358	**55 642**
2.Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	**29 700**			**3 858**			**323**	**403**		**21 358**	**55 642**
3. Финансов резултат от текущия период										7 735	**7 735**
4. Разпределние на печалба	15 992			2 483						(21 358)	**(2 883)**
5. Салдо към края на отчетния период	**45 692**			**6 341**			**323**	**403**		**7 735**	**60 494**
6. Собствен капитал към края на отчетния	**45 692**			**6 341**			**323**	**403**		**7 735**	**60 494**

Отговорен за одита:
/ р.о. Елена Илиева /

Ръководител:
„Акаунтинг одитинг" ООД
16.03.2020г.

„АКАУНТИНГ-ОДИТИНГ" ООД

Дата на съставяне: 20.02.2020 г.

Съставител:.....
(М.Станева)

Изп.Директор :.....
(инж. Б. Банков)

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО АРКУС АД * гр. Лясковец *

О Т Ч Е Т
ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
"АРКУС" АД гр. Лясковец ,ЕИК 129007079
към 31.12.2019 г.

Наименование на разходите	Сума /хил.лв/ текуща година	Сума /хил.лв/ предходна година	Наименование на приходите	Сума /хил.лв/ текуща година	Сума /хил.лв/ предходна година
1	2	3	1	2	3
А. РАЗХОДИ			**Б. ПРИХОДИ**		
1. Намаление на запасите от продукция и незавършено производство			**I. Нетни приходи от продажби в т.ч.:**	**94410**	**149488**
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги в т.ч.:	**66772**	**96362**	а) продукция	93892	148942
а) суровини и материали	62279	83985	б) стоки		164
б) външни услуги	4493	12377	в) услуги	518	382
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	**27095**	**33144**	в т.ч. Приходи от наеми	62	34
а) разходи за възнаграждения	21632	26317	в т.ч. Приходи от промишл. Услуги		
б) разходи за осигуровки, вт.ч.:	5463	6827	2.Увеличение на записите от продукция и незавършено производство	7155	1653
4. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	**1569**	**2844**	3. Разходи за придобиване на активи по стопански начин	338	518
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:	1569	2844	4. Други приходи, в т.ч.:	9194	12185
- разходи за амортизация	1569	2844	а) приходи от продажба на суровини и материали	3217	5102
5. Други разходи, в т.ч.:	**6247**	**7739**	б)приходи от продажба на ДМА	1101	5
а) балансова стойност на продадени активи	3480	5304	***Общо приходи от оперативната дейност***	**111097**	**163844**
б) обезценка на текущи активи	170	193	***II.Финансови приходи***		
Общо разходи за оперативната дейност	**101683**	**140089**	5. Други лихви и финансови приходи, в т.ч.:	**177**	**1327**
6. Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи, в т.ч:	**104**	**229**	а)положителни разлики от операции с финансови активи		
- отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	104	229	б) положителни разлики от промяна на валутни курсове	172	1326
7. Разходи за лихви и други финансови разходи	**880**	**1111**	в)приходи от лихви	5	1
Общо финансови разходи	**984**	**1340**	***Общо финасови приходи***	**177**	**1327**
Общо разходи за обичайната дейност	**102667**	**141429**	***Общо приходи от обичайната дейност***	**111274**	**165171**
8. Печалба от обичайната дейност	**8607**	**23742**	***Общо приходи***	**111274**	**165171**
Общо разходи	**102667**	**141429**			
9. Счетоводна печалба (общо приходи – общо разходи)	**8607**	**23742**			
10. Разходи за данъци от печалбата	816	2480			
11.Изменение на отсрочените данъци	56	(96)			
12. Печалба	**7735**	**21358**			
Всичко (общо разходи +10 + 11 + 12)	**111274**	**165171**	**Всичко (Общо приходи)**	**111274**	**165171**

Дата на съставяне: 20.02.2020

Съставител:.....
/М. Станева/

Изп. Директор : .....
/инж.Б.Банков/

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО * АРКУС АД * гр. Лясковец

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ "АКАУНТИНГ-ОДИТИНГ" ООД

РО отгов. за одита:
/ Ел. Цонева /
16.03.2020 г.
ръководител на
„Акаунтинг одитинг ООД"

ОТЧЕТ
за паричните потоци
на "АРКУС" АД гр. Лясковец, ЕИК 129007079
към 31.12.2019 г.

(Хил.лв)

	Наименование на паричните потоци	Текущ период			Предходен период		
		Постъпления	Плащания	Нетен поток	Постъпления	Плащания	Нетен поток
	а	1	2	3	4	5	6
А.	**Парични потоци от основна дейност**						
1	Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	75773	61006	14 767	156244	98935	57 309
2	Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	1	28302	(28 301)	2	33155	(33 153)
3	Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденти и други подобни	5		5	1		1
4	Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики	104	54	50	408	209	199
5	Плащания при разпределения на печалби		2595	(2 595)		2001	(2 001)
6	Платени и възстановени данъци върху печалбата		1545	(1 545)		1868	(1 868)
7	Други парични потоци от основна дейност	17	15	2	7	25	(18)
	Всичко парични потоци от основна дейност (А)	**75900**	**93517**	**(17 617)**	**156662**	**136193**	**20 469**
Б.	**Парични потоци от инвестиционна дейност**						
1	Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	1 100	2 798	(1 698)	38	1416	(1 378)
	Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)	**1100**	**2798**	**(1 698)**	**38**	**1416**	**(1 378)**
В.	**Парични потоци от финансова дейност**						
1	Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми	26317	11 368	14 949	14303	25 161	(10 858)
2	Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденти и други подобни		570	(570)		787	(787)
3	Плащания на задължения по лизингови договори		6	(6)		5	(5)
4	Други парични потоци от финансова дейност		155	(155)		161	(161)
	Всичко парични потоци от финансова дейност (В)	**26317**	**12099**	**14 218**	**14303**	**26114**	**(11 811)**
Г.	Изменение на паричните средства през периода (А+Б+В)	**103317**	**108414**	**(5 097)**	**171003**	**163723**	**7 280**
Д.	Парични средства в началото на периода			**11 938**			**4 658**
Е.	Парични средства в края на периода			**6 841**			**11 938**

Дата на съставяне:20.02.2020 г.

Съставител: (М.Станева)

Изп.директор: (инж.Б.Банков)

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Счетоводен баланс	-
Отчет за приходите и разходи	-
Отчет за собствения капитал	-
Отчет за паричните потоци	-
Приложение към финансовия отчет	3-23

Приложение към финансовият отчет към 31.12.2019 г

1. Корпоративна информация

"АРКУС" АД или "Дружеството" е дружество със седалище в България е акционерно дружество, регистрирано с дело №3520 / 1991 година от Великотърновски окръжен съд в съответствие с Търговския Закон на Република България.

Адресът на управление и място на стопанска дейност на Дружеството е град Лясковец, ул. „В.Левски" № 219 , България.

Капиталът на Дружеството е в размер на 45 692 400 (Четиридесет и пет милиона шестстотин деветдесет и две хиляди и четиристотин) лева и внесен изцяло, разпределен в 456 924 броя поименни и неделими акции , с номинал 100 (сто) лева всяка една.

Предмета на дейност на Дружеството е производство на металообработващи машини и приспособления, детайли, инструментална екипировка, нестандартно оборудване, горивна апаратура и специално производство в основна сфера на дейност –машиностроителна и металообработваща промишленост. Денонощна охрана на физически и юридически лица и на притежавани от тях движими и недвижими вещи, монтаж на сигнално- .охранителна техника , организиране и провеждане на професионални курсове по обучение на лица по извършване на охранителна дейност , обучение за боравене с различни видове оръжия , издирвателна дейност , въоръжения и невъоръжения охрана на обекти държавни и частни организации , въоръжена и невъоръжения лична охрана , физическа охрана на масови мероприятия , монтаж и поддръжка на сигнално охранителна техника , физическа защита , съпровождане и охрана на товари, касиери , инкасова и транспортна дейност , свързана с всички видове движимо имущество , и всяка друга дейност , не забранена от закона.

Средно списъчният брой на персонала за отчетната 2019 година е 1951.

Дружеството е с едно степенна система за управление . Съветът на директорите се състои от 3-ма души и се представлява заедно и поотделно от Изпълнителния директор и от Председателя на съвета на директорите .

„Аркус България" АД , със седалище и адрес на управление град Лясковец ул. „В.Левски" № 219 , България,е предприятие майка на „Аркус „АД - притежава 74,32% от капитала на „Аркус „АД .

Настоящият финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 27.02.2020 година.

2. Описание на приложимата счетоводна политика

2.1. База за изготвяне на годишния финансов отчет

Дружеството води текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството . Съгласно този закон търговските дружества в България имат възможност да прилагат Международните счетоводни стандарти / МСС/ , издание на Комитета за Международни счетоводни стандарти и приети за приложение от Европейския съюз или Националните счетоводни стандарти (НСС), приети за приложение в България. До 2017 г. включително дружеството отговаря на изискванията за предприятие от обществен интерес (ПОИ) като публично дружество емитент за облигации, и задължително прилага МСС. През 2017 година дружеството изплаща задълженията си по облигационната емисия и с Решение №272-Е от 16.03.2018 година на комисията по Финансов надзор е отписано като емитент на ценни книжа от регистъра на публичните дружества по чл.30, ал. 1 от ЗКФН , воден от КФН.

Считано от 01.01.2018 г. и във връзка с промените в Закона за счетоводството , чл. 34 , дружеството не е задължено да прилага МСС. Ръководството на дружеството е взело решение да приложи НСС към неговите финансови отчети , считано от 2018 г. Паради тази причина , настоящият финансов

отчет е вторият изготвен в съответствие с изискванията на НСС , в сила от 2016 г. за територията на България.

2.2. Приложима мерна база

Настоящият годишен финансов отчет на дружеството за 2019 г. е изготвен при спазване на принципа на историческата цена . Всички данни за 2019 и 2018 година са представени в настоящия финансов отчет в хиляди лева , освен ако на съответното място не е записано друго. Доходите на една акция се изчислява и оповестяват в лева.

2.3. Счетоводни принципи

Настоящите финансови отчети са изготвени при спазване на принципите:

- Текущо начисляване;
- Действащо предприятие;
- Предпазливост;
- Съпоставимост между приходите и разходите;
- Предимство на съдържанието пред формата;
- Последователност на представянето и сравнителна информация, запазване на счетоводната политика от предходния отчетен период ;
- Независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс;
- Същественост ;
- Компенсиране – не се извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви , така и приходи и разходи;
- Оценяването на позициите , които са признати във финансовите отчети , се извършва по цена на придобиване , която може да бъде покупна цена или себестойност или по друг метод , когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

2.4. Консолидация

Към 31 декември 2019г. дружеството притежава капиталово участие в три дъщерни дружества, регистрирани в страната. В настоящият финансов отчет инвестициите в дъщерните дружества са представени по цена на придобиване и този отчет не представлява консолидиран финансов отчет по смисъла на Закона за счетоводството и СС 27 Консолидирани финансови отчети. Дружеството изготвя и представя официален консолидиран финансов отчет.

2.5. Действащо предприятие

Настоящият годишен финансов отчет е изготвен на основата на счетоводното предположение за действащо предприятие. Към 31.12.2019 г. дружеството е реализирало балансова печалба в размер на 7,735 хил. лв. През годината дружеството е увеличило своя основен капитал. Бъдещото развитие на дружеството зависи от възможността му да генерира достатъчно собствени приходи от дейността и парични потоци , за да може да реализира печалба и да покрива текущите си задължения.

2.6. Сравнителни данни

Съгласно българското счетоводно законодателство и регламентираните за приложение СС , финансовата година приключва към 31 декември и търговските дружества , представят годишните си отчети към същата дата , заедно със сравнителни данни към тази дата за предходната година .

Счетоводната политика , изложена по долу , е прилагана последователно за всички периоди , представени в настоящия финансов отчет .

Сравнителната информация е включена в текстови и описателен вид за по-доброто разбиране на финансовите отчети за текущия период.

2.7 Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Приложението на НСС изисква от ръководство да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне на стойността на някои от активите , пасивите, приходите , разходите и условните активи и пасиви . Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка , която е направена от ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от приблизителните счетоводни оценки , представени в отчета . Приблизителните счетоводни оценки и предположения се преразглеждат ежегодно към 31 декември. Резултатите от прегледите на счетоводните оценки се признават за периода , в който са прегледани и в тях съществуват промени, ако прегледът засяга само този период , или за периода , в който са прегледани , и за бъдещи периоди , ако прегледите засягат както текущия , така и бъдещи периоди .

2.8 . Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута на дружеството е валутата , в която се извършват основно сделките в страната , това е българският лев. При първоначално признаване , сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута , като към сумата в чуждестранната валута се прилага обменният курс към момента на сделката или събитието. Паричните средства , вземанията и задълженията , деноминирани в чуждестранна валута , се отчитат във функционалната валута , като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за всеки работен ден. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ към датата на баланса, както следва :

Чуждестранна валута	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
1 евро(фиксиран курс)	1,95583	1,95583
1 долар на САЩ	1,74099	1,70815

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута по курсове , които са различни , от тези , по които първоначално са били признати , се включват в отчета за приходите и разходите в момента на възникването им.

Валутата на представяне във финансовите отчети на дружеството също е българският лев.

2.9. Управление на финансовите рискове

Дейността на дружеството е изложена на множество финансови рискове , включващи ефектите от промяната на валутните курсове , лихвените проценти по банкови кредити , залози срещу вземания . Пазарният риск е рискът , че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени . Пазарният риск включва валутен риск , лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е този ,че едната страна по финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата , в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е такъв , че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

През последните години в страната сериозно влияние оказва световната финансова и кредитна криза , която постепенно ескалира и на практика прерасна във всеобхватна пазарна и икономическа. Тя дава своите отражения във всички сектори и отрасли чрез забавяне на икономическия растеж , намаляване на приходите и сериозни проблеми в ликвидността. Това създава предпоставки дружеството да продължи своята дейност в една трудна икономическа обстановка. Ръководството очаква , че съществуващите капиталови ресурси и източници на финансиране на дружеството ще бъдат достатъчни за развитието на дейността му.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират , измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми , за да се определят адекватни цени на продукцията и услугите , предоставяни от дружеството , цената на привлечените ресурси и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства , без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

2.9.1. Валутен риск

Дейността на дружеството се осъществява изцяло в България и понастоящем е изложена на риск от курсови разлики , поради това , че продава част от продукцията или получава такива в щатски долари . Ръководството прави усилия за избягването на негативните последици от промените на валутните курсове.

2.9.2. Лихвен риск

За текущата си дейност дружеството използва банкови кредити и кредити от финансови институции . Банковите кредити се обезпечават със залози на материални запаси и краткосрочни вземания . Годишната лихва по банковите кредити се фиксира предварително в договорите и варира в рамките на 4,5 -6,25 %. Ръководството на дружеството не счита, че са налице условия за съществена промяна в договорените лихвени проценти , които да доведат до допълнителни финансови рискове в резултат на ползваните към 31 декември 2019 г. кредити от финансова институция .

2.9.3.Ценови риск

Цените на готовата продукция , които дружеството произвежда и продава за страната , за страните в Европейския съюз и за износ , са съобразени изцяло с пазарните условия.

2.9.4. Кредитен риск

Кредитният риск за дружеството се състои от риск от финансова загуба в ситуация , при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да извърши своите договорни задължения. Финансовите активи на дружеството са концентрирани в две групи : парични средства и вземания . Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в търговски банки със стабилна ликвидност , което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти. Дружеството няма политика да продава с отсрочени плащания. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролира текущо и стриктно , съгласно установената политика на дружеството.

Финансовите активи , които потенциално излагат дружеството на кредитен риск , са предимно вземания по продажби вследствие на забавяне плащането от страна на клиентите.

2.9.5. Ликвиден риск

Ръководството на дружеството поддържа оптимално количество свободни парични наличности с цел осигуряване на постоянна ликвидност за покриване на текущите задължения . Това се постига посредством системата за финансово планиране , като паричните постъпления и плащания се координират от гледна точка на срочност и размери .

2.10. Дефиниция и оценка на елементите на счетоводния баланс

2.10.1 Дълготрайни материални активи

Собствени активи

1. Като дълготрайни материални активи в Дружеството се третират и признават придобитите и притежавани установими нефинансови ресурси , които се очаква да бъдат използвани повече от един отчетен период , имат натурално –вещества форма и се използват за производството и / или доставката / продажбата на активи или услуги , за отдаване под наем , за административни или за други цели.

Активи , на които цената на придобиване е еквивалентна или надвишава 700,00 лева се капитализират.

2. Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по цена на придобиване , която се определя както следва :

а) По цена на придобиване образувана от покупната им стойност и всички преки разходи , извършвани по придобиването;

б) Себестойност когато са създадени в Дружеството (направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи;

в) Справедлива стойност – когато са получени в резултат на безвъзмездна сделка ;

г) По оценка , включваща всички преки разходи – когато са получени в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон.;

д) По справедливата стойност на получения актив – при замяна или частична замяна срещу несходен дълготраен материален актив или други активи;

е) По балансова стойност на отдадения актив – при замяна на подобен актив , който има сходна употреба в същата сфера на стопанската дейност и сходна справедлива стойност .

Заприходените през 2019 г. ДМА се оценени по цена на придобиване -1 565 хил.лв.

2. Последващите разходи за ДМА се капитализират , когато чрез тяхното реализиране се увеличава бъдещата икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив.

Всички други последвали разходи се признават за разход в периода , през който са направени.

Когато в дълготрайните материални активи се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

3. След първоначалното признаване дълготрайните материални активи се отчетат по цена на придобиване , намалена с начислените амортизации.

Временното извеждане от употреба на дълготрайните материални активи(консервиране) се прилага по отношение на активи , които не се ползван в дейността на Дружеството за период , не по –кратък от 12 (дванадесет) месеца.

За периода на консервация на активите не се начисляват амортизации.

Към консервация на дълготрайни материални активи се пристъпва на база на икономическа обосновка и вземане на решение за консервация , план с конкретни процедури за осъществяване на

консервацията , изискванията , при изпълнението на които ще се осъществи повторното въвеждане на активите в употреба , както и прогноза за осъществяването на тези изисквания .

През отчетната 2019 година не са консервирани дълготрайни материални активи.

Наети активи по финансово-обвързани договори

Активи наети по финансово-обвързани договори, за които Дружеството поема основните рискове и изгоди присъщи на собствеността, се класифицират като финансов лизинг. В началото на лизинговия договор като задължение се отчита определената в договора обща сума на наемните плащания.

Активите , придобити чрез финансов лизинг се отчитат по стойност равна на по-ниската от справедливата цена и настоящата стойност на минималните лизингови вноски към началото на лизинговия период.

Разликата между справедливата стойност или стойността на минималните лизингови плащания и определената в договора обща сума на наемните плащания се отчита като финансов разход за бъдещи периоди.

Като текущ финансов разход за периода се признава част от финансовия разход за бъдещи периоди , пропорционално на относителния дял на дължимите минимални лизингови плащания по договора за периода в общата сума на договорените наемни плащания.

Последващи разходи

Разходи възникнали, за да се подмени главен компонент на актив от дълготрайните материални активи , който се отчита отделно, се капитализират. Други последващи разходи се капитализират, само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива или когато водят до подобрение в състоянието на даден актив над първоначално оценената стандартна ефективност . Всички други разходи за поддръжка и текущ ремонт се признават в Отчета за приходите и разходите в периода , през който са извършени.

Амортизация

Амортизацията се начислява в Отчета за приходите и разходите на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на дълготрайните материални активи, които се отчитат отделно. Земята и временно изведените от употреба активи не се амортизират.

Амортизацията на дълготрайните материални активи се начислява от месеца , следващ месеца на въвеждането им в експлоатация Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

Групи дълготрайни активи	2019г.	2018 г.
Административни и търговски сгради	25 години	25 години
Съоръжения и предавателни устройства	25 години	25 години
Машини и оборудване	5-10 години	5-10 години
Транспортни средства, без автомобили	10 години	10 години
Леки автомобили	4 години	4 години
Компютърна техника	2 години	2 години
Стопански инвентар	6-7 години	6-7 години

Амортизация за данъчни цели

За данъчни цели амортизациите на дълготрайните активи се начисляват при прилагане на максималните норми утвърдени в ЗКПО.

Остатъчна стойност

След извършения анализ към датата на изготвяне на встъпителния баланс, Дружеството е определило нулева остатъчна стойност на активите в употреба.

2.10.2 Нематериални активи

Разходи за научноизследователска дейност

Разходите за научноизследователска дейност, направени с цел достигане до нови технически знания и познания, се признават в Отчета за приходите и разходите в момента на тяхното възникване.

Разходите за дейности по развитие, резултатите от която се използват в план или схема за производство на нови или съществено подобрени продукти или процеси, се капитализират, ако продуктът или процесът е технически или икономически реализируем за целите на производството и Дружеството разполага с достатъчно ресурси за да финализира развитието.

Капитализираните разходи включват направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи. Останалите разходи за развитие се признават в Отчета за приходите и разходите като разход в момента на тяхното възникване.

Капитализираните разходи за развитие се отчитат по себестойност.

Други нематериални активи

Другите нематериални активи придобити от Дружеството се отчитат по цена на придобиване намалена с натрупаната амортизация.

Активи, на които цената на придобиване е еквивалентна или надвишава 700 лева се капитализират.

Последващи разходи

Разходи, свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират, само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Амортизация

Амортизацията се начислява в Отчета за приходи и разходи на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи. Амортизацията на нематериалните активи се начислява от се начислява от месеца , следващ месеца на въвеждането им в експлоатация .

2.10.3. Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия

Дъщерни предприятия

Дъщерни са предприятията контролирани от Дружеството. Контрол съществува, когато Дружеството притежава властта, директно или индиректно, да управлява финансовата и оперативна политика на дадено предприятие с оглед извличането на изгоди от дейността му.

В индивидуалните отчети на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по цена на придобиване , намалена със загуби от обезценка, ако това се налага.

Асоциирани предприятия

Асоциирани са предприятията, върху които Дружеството оказва значително влияние, но не и контрол върху финансовата им и оперативна политика.

В индивидуалните отчети на Дружеството инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по метода на собствения капитал , намалена със загуби от обезценка .

2.10.4. Търговски и други вземания

Търговските и други вземания са оценени по стойността на тяхното възникване , а тези в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31.12.2019 г. , намалени със стойността на

начислената обезценка . Обезценката е изчислена на база на възрастов анализ на вземанията от датата на падежа до 31.12.2019 г. Вземанията се отписват като несъбираеми , когато ръководството прецени , че не могат да бъдат направени разумни условия за събирането им и при изтекла давност. Обезценката се представя в счетоводния баланс като намаление на отчетната стойност на вземанията , а разходите по обезценката се представят в отчета за всеобхватния доход като текущи разходи . Когато едно вземане е несъбираемо и за него има начислена обезценка , то се отписва за сметка на тази обезценка. Възстановяването на загуби от обезценка на търговски вземания се извършва през отчета за всеобхватния доход и се отчита като намаление на статията , в която преди това е била отразена обезценката.

2.10.5. Материални запаси

Материалните запаси се отчитат при тяхното придобиване по доставна стойност /историческа/ цена. Оценката на материалните запаси при тяхното придобиване е доставната им стойност като сума от реализираните от дружеството разходи по купуването, преработката и други разходи свързани с доставянето и привеждането на МЗ във вид готов за употреба.

МЗ произвеждани в дружеството , цената на придобиване се формира от стойността на разходите за преработката им. Това е себестойността на произведените МЗ и включва:

- технологични разходи, пряко свързани с произвежданите продукти;
- систематично начисляваните постоянни и променливи разходи общо производствени разходи. Разпределението на променливите и на постоянните общо производствени разходи за всеки произвеждан продукт е нормалния капацитет на производствените мощности . Разпределението на променливите общо производствени разходи е на база сумата на преките разходи , съответно пряк труд или материал в зависимост от спецификата на конкретния цех.

МЗ се оценяват при тяхното потребление по средно претеглена цена / себестойност / за отчетния период.

Продукцията се оценява текущо по себестойност , която се формира на база на основните производствени разходи . В себестойността не се включват –административните , финансовите , извънредните разходи и разходите по продажби.

Незавършеното производство се установява чрез инвентаризации и се оценява въз основа на фактически извършените разходи .

2.10.6. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват налични парични наличности, разплащателни сметки в банки, акредитиви и краткосрочни банкови депозити с оригинален матуритет от три месеца или по-кратък. Паричните средства в лева са оценени по номиналната им стойност , а паричните средства , деноминирани в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31.12.2019 г. За целите на съставянето на отчета за паричните потоци парите и паричните еквиваленти са представени като неблокирани пари по банкови сметки и в касата на дружеството.

2.10.7.Основен капитал

Записаният основен капитал се представя до размера на действително платените акции . В Търговския регистър основният-акционерен капитал се вписва до размера на записания от акционерите , като се определя срок не по-дълъг от две години за пълното му внасяне.

2.10.8. Капиталови резерви

Неразпределените от предходни години положителни финансови резултати се капитализират в счетоводния баланс като резерви на дружеството , които могат да бъдат използвани само по решение на общото събрание на акционерите.

2.10.9. Дивиденти

Дивиденти се признават като задължение към акционерите в периода, в който е възникнало правото им да ги получат.

2.10.10.Дългосрочни задължения

Дългосрочните задължения в лева са оценени по стойността на тяхното възникване , а тези деноминирани в чуждестранна валута –по заключителния курс на БНБ към 31.12.2019 г.

2.10.11. Доходи на персонала

***(а)* Планове за дефинирани вноски**

Правителството на България носи отговорността за осигуряването на законовия минимален праг на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на Дружеството да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски се признават в Отчета за всеобхватния доход при тяхното възникване.

***б)* Платен годишен отпуск**

Дружеството признава като задължение не дисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

***(в)* Други дългосрочни доходи**

Дружеството има задължението за изплащане на доходи при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в "АРКУС"АД в съответствие с изискванията на Кодекса на труда (КТ), член 222 ал.3, и Колективния трудов договор. Ръководството на дружеството възлага на лицензиран актюер оценка на дължимите обезщетения към датата на баланса , въз основа на която определените суми за обезщетения при пенсиониране се включват във финансовите отчети.

2.10.12. Провизии за задължения

Провизиите се признава в баланса когато Дружеството има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие, и има вероятност определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението.

2.10.13. Съдебни спорове

Където е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, Дружеството признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юридическите съветници на Дружеството. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението се оповестява като потенциално задължение .

2.10.14. Търговски и други задължения

Търговски и други задължения в лева са оценени по стойността на възникването им, а тези в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31.12.2019 г. Текущи са тези от тях, които са дължими до 12 месеца след датата на баланса.

2.10.15 Приходи

Извършени услуги и продадена продукция

Приходите от продажбите и разходите за дейността са начислявани в момента на тяхното възникване , независимо от паричните постъпления и плащания. Признаването на приходите и разходите се извършва при спазване на изискването за причинна и следствена връзка между тях. Приходите в чуждестранна валута се отчитат по централния курс на БНБ към датата на начисляването им. Приходите и разходите за лихви се начисляват текущо на база на договорения лихвен процент и сумата на вземането или задължението , за което се отнасят. Те се признават директно в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им.

Основният източник на приходи за Дружеството е продажбата на специална продукция и стоки.

Приход от продажба на продукция се признава в Отчета за всеобхватния доход, когато значителна част от рисковете и ползите, присъщи на собствеността, се прехвърлят на купувача. Приход не се признава, тогава когато съществуват значителни съмнения относно възстановяването на дължимата стойност, свързаните разходи, или има вероятност продукцията да бъде върната.

2.10.16 Данък върху печалбата

Съгласно българското законодателство за 2019 г. дружеството дължи корпоративен данък в размер на 10 % върху облагаемата печалба , като за 2018 г. той е бил на същото равнище. За 2020 г. данъчната ставка се запазва непроменена.

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в Отчета за всеобхватния доход с изключение на този, отнасящ се до статии, които са признати директно в капитала, като в този случай той се представя в капитала.
Текущият данък са очакваните данъчни плащания върху облагаемата печалба за годината, прилагайки данъчните ставки в сила към датата на изготвяне на баланса, и някои корекции на дължимия данък, отнасящи се за предходни години.

Отсроченият данък е начислен като се прилага балансовия метод, и се отнася за временните разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на счетоводното им отчитане и балансовата им стойност за данъчни цели. Не се признават активи и пасиви по отсрочени данъци, произтичащи от разлики между първоначално признатите отчетни стойности на дадени активи и пасиви и тяхната първоначална данъчна основа. Размерът на отсрочения данък е основан на очаквания начин на реализация на активите или уреждане на пасивите, като се прилагат данъчните ставки в сила към датата на изготвяне на баланса или тези, които се очакват да бъдат в сила след нея.

Актив по отсрочени данъци се начислява само до размера, до който е възможно бъдеща облагаема печалба да бъде налична при условие, че неизползваните данъчни загуби и кредити могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи са намалени с размера на тези, за които бъдещата изгода не е повече вероятно да бъде реализирана. Отсрочените данъчни задължения се признават при всички случаи на възникване .

2.10.17. Сравнителна информация

Сравнителната информация се рекласифицира с цел да се осигури сравнимост спрямо текущия период, като характерът, размерът и причините за рекласифицирането се оповестяват. Когато е практически невъзможно да се рекласифицират сравнителните данни, дружеството оповестява причината за това и каква е същността на промените, които биха били направени, ако сумите бяха ре класифицирани.

2.10.18. Свързани лица

За целта на изготвянето на настоящия финансов отчет акционерите , дъщерните дружества , търговските дружества под общ контрол , служителите на ръководни постове (ключов управленски персонал) , както и близки членове на техните семейства , включително и дружества , контролирани от тях , се третират като свързани лица.

3. Приходи

Приходи според техния характер

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Приходи от продажби на специална продукция	93,892	148,941
В т.ч. за износ	18,560	43,730
Приходи от продажба на гражданска продукция		1
Приходи от продажба на стоки		164
В т.ч. специална		164
Приходи от Услуги	518	382
Общо :	**94,410**	**149,488**

Приходи по клиенти

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Приходи от реализация на свързани лица	12,619	41,279
Приходи от реализация на трети лица	81,791	108,209
Общо :	**94,410**	**149,488**

4. Други приходи от дейността

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Печалба от продажба на дълготрайни активи	1,101	5
Приходи от продажба на материали	3,217	5,102
Инструмент собствено производство	4,034	6,720
Отписани задължения давностен срок		
Изменение Разходи за бъдещи периоди	461	(302)
Други	381	660
Общо :	**9,194**	**12,185**

	31.12.2019	**31.12.2018**
Разходи за придобиване на ДМА по стопански начин	338	518

5. 1. Разходи за материали

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Разходи за енергийни продукти	3,602	3,938
Разходи за вода	285	214
Суровини и материали за производствено потребление	57,647	77,895
Други	745	1,938
Общо :	**62,279**	**83,985**

5.2. Разходи за външни услуги

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Разходи за застраховки	214	279
Разходи за наеми	286	161
Разходи за текущ ремонт на сгради	286	206
Разходи за текущ ремонт машини и оборудване	115	27
Одит на ГФО	6	5

Данъци и такси	110	64
Разходи за получени услуги от чуждестранни физически и юридически лица	313	4,546
Разходи по нает транспорт		630
Разходи за правни и други консултантски услуги	63	20
Разходи за реклама	22	7
Разходи за изпитания	503	687
Пощенски , куриерски и далекосъобщителни услуги	79	71
Други	2.496	5,674
Общо :	**4,493**	**12,377**

5.3. Разходи за персонала

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Заплати и възнаграждения	21,632	26,317
В т.ч. Възнаграждения Съвет на директорите	413	392
Разходи за социално осигуряване и надбавки	5,463	6,827
Общо :	**27,095**	**33,144**

5.4. Разходи за провизии и обезценки

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Начислени обезценки вземания	170	193
Общо :	**170**	**193**

5.5. Други разходи

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Балансова стойност на продадените активи	3,480	5,304
Разходи за командировки	62	96
Разходи курсове квалификация	9	9
Дарения	82	161
Разходи за изпитания	614	221
Други	1,830	1,755
Общо :	**6,077**	**7,546**

7. Разходи за данъци

Признати в Отчета за приходите и разходите

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Текущ данък		
Данък за текущата година	(816)	(2,480)
	(816)	**(2,480)**

8.Отсрочени данъчни активи	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Отсрочените данъчни активи се отнасят за следните балансови пера:		
Превишение на счетоводни амортизации над данъчни	226	145
Отпуски и осигуровки персонал	49	32
Провизии за пенсии		21
Доходи на местни физически лица	1	1
Обезценка вземания	485	466

Общо отсрочени данъчни активи	**761**	**665**
Обратно проявление	**108**	**42**
Ново възникнали	**52**	**138**
Активи по отсрочени данъци	**705**	**761**
Изменение на отсрочените данъчни активи	**(56)**	**96**
Общо разходи за данъци признати в Отчета за приходи и разходи	**(872)**	**(2,384)**

9.Дълготрайни материални активи

В хиляди лева	Земя	Сгради и констр.	Машини оборудв.	Съоръ - Жения	Трансп. средства	Други	Общо
Отчетна стойност							
Салдо на 01 януари 2019г	1,041	4,181	19,196	3,260	2,256	557	30,491
Придобити активи –			1,519	22	6	18	1,565
Отписани активи	172		1,468		21	35	1,696
Баланс към 31 декември 2019	869	4,181	19,247	3,282	2,241	540	30,360
Амортизация							
Салдо на 1 януари 2019	-	1,914	16,274	1,121	1,484	499	21,292
Начислена амортизация за годината	-	167	1,028	125	228	15	1,563
Амортизация на отписаните активи -	-		1,448		21	35	1,504
Баланс към 31 декември 2019	-	**2,081**	**15,854**	**1,246**	**1,691**	**479**	**21,351**
Балансова стойност							
Към 1 януари 2019 г	**1,041**	**2,267**	**2,922**	**2,139**	**772**	**58**	**9,199**
Към 31 декември 2019 г	**869**	**2,100**	**3,393**	**2,036**	**550**	**61**	**9,009**

Към 31.12.2019 г. дълготрайни материални активи с преносна стойност в размер на 196 хил.лв.са послужили за обезпечаване на залог към търговска банка във връзка с издадена от банката банкова гаранция пред Митническо бюро за притежаваният от дружеството Митнически склад при режим „Митническо складиране на стоки „. И като обезпечение по договор за кредитна линия за банкови гаранции и акредитиви към същата търговска банка .

Към 31.12.2019 г. дружеството използва напълно амортизирани дълготрайни материални активи с брутна балансова стойност – 15 460 хил.лв.

През отчетния период не е извършвана преоценка на дълготрайните материални активи.

Няма временно изведени от употреба дълготрайните материални активи.

. В дейността се дружеството не използва дълготрайните материални активи, върху които не притежава право на собственост.

Към датата на финансовия отчет дружеството не е поело ангажимент (и) за придобиване на дълготрайните материални активи.

10. Нематериални активи

В хиляди лева	Програмни продукти	Други	Общо
Отчетна стойност			
Салдо на 01 януари 2019 г	159	366	525
Придобити активи –			
Отписани активи			
Баланс към 31 декември 2019	159	366	525
Амортизация			
Салдо на 1 януари 2019	148	365	513
Начислена амортизация за годината	6		6
Амортизация на отписаните активи -			

Баланс към 31 декември 2019	**154**	**365**	**519**
Балансова стойност			
Към 1 януари 2019г	**11**	**1**	**12**
Към 31 декември 2019 г	**5**	**1**	**6**

11.Инвестиции в дъщерни предприятия-Значими дъщерни предприятия

В хиляди лева	Държава на регистрация	Собствено участие 2019	2018
ОК"ОЛИМП" ООД	България	600	600
"АМЕРИКАНСКИ КОЛЕЖ АРКУС " ЕАД	България	726	726
" Медицински център – АРКУС МЕДИКЪЛ" АД	България	416	416
Общо :		**1,742**	**1,742**

Инвестиции в асоциирани предприятия	Държава на Регистрация	Собствено участие **2019**	**2018**
„Аркус Армако Енерджи „ АД	България	1,470	-

През 2019 г. дружеството придобива инвестиция в размер на 49 % от капитала на «Аркус Армако Енерджи « АД , представляващо 1 470 хил. лв. от регистрирания капитал на дружеството.

12. Материални запаси

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Материали	37,545	38,792
Продукция	9,470	18,661
Стоки	380	335
Незавършено производство	26,892	10,848
	74,287	**68,636**

13. Вземания

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Вземания от свързани лица	2,122	2.366
Вземания от клиенти и доставчици	7,553	16,034
Други вземания	6,307	3,151
В т.ч. други- Материали под митнически контрол	333	770
Вземания маса несъстоятелност КТБ (Н)	513	513
Гаранции за добро изпълнение	1,590	1,796
ДДС за възстановяване	2,826	
	15,982	**21,551**

14. Разходи за бъдещи периоди

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Застраховки	117	60
Авансови разходи по договори	437	61
Абонамент	3	3
Други	81	53
	638	**177**

15. Пари и парични еквиваленти

В хиляди лева	**31.12.2019**	**31.12.2018**
в брой	9	11
Парични средства по разплащателни сметки	6,545	11,927
Блокирани парични средства	287	11,927
Пари и парични еквиваленти в Отчета за паричните потоци	**6,841**	**11,938**